

Samtykke til behandling

Formanden:

Den næste sag på dagsordenen kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Man gik herefter til næste sag på dagsordenen, der var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 19: Forslag til lov om ændring af lov om daghøjskoler m.v. (Skolemiljø, tilskuds-betingelser, indtægtsdækket virksomhed m.v.).

Af Marianne Jelved (RV), Carsten Hansen (S) og Anne Bastrup (SF) m.fl.

(Fremsat 7/12 2001. Første behandling 11/12 2001. Betænkning 12/12 2001. Anden behandling 13/12 2001).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget forkastedes, idet 50 (S, SF, RV, EL og KRF) stemte for, 62 (V, DF og KF) imod; 1 (REP) stemte hverken for eller imod.

Samtykke til behandling

Formanden:

Den næste sag på dagsordenen kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (*Der gøres indsigelse*). Der bliver bedt om afstemning om, hvorvidt den pågældende sag kan behandles i dette møde.

Afstemning

Afavgivelse af den i forretningsordenen fastsatte frist vedtoges med 106 (V, S, DF, KF, RV og KRF)

stemmer mod 9 (SF og EL); 1 (REP) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Da der til dispensation kræves, at tre fjerdedele af de stemmende tilslutter sig forslag herom, er samtykket givet.

Man gik herefter til næste sag på dagsordenen, der var:

13) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 37:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk militær deltagelse i den internationale indsats mod terrornetværk i Afghanistan.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 13/12 2001. Første behandling 13/12 2001. Betænkning 14/12 2001).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kl. 10:15

Ulrik Kragh (V):

Vi står foran vedtagelsen af beslutningsforslag nr. B 37, hvor vi stiller danske militære styrker til rådighed for den amerikanskledede internationale indsats til bekæmpelse af terrornetværk i Afghanistan.

Det er positivt, at vi har mulighed for nu at kunne bidrage til krigen mod terror. Det er positivt, at vi har muligheden for at kunne hjælpe vores alliancepartnere, når de beder om det. De konventionelle spørgsmål er afklaret i forhold til FN, hvor de rette resolutioner er givet, og NATO har sagt, at artikel 5 skal træde i kraft.

Når NATO siger, at artikel 5 træder i kraft, er det ikke bare for sjov, så er det alvor. Vi har igennem de sidste 52 år, siden 1949, i Danmark været stærkt afhængige af at kunne nyde godt af den tryghed, vi har haft sammen med de øvrige NATO-alliancepartnere. Den tryghed tager vi alvorligt, og nu er situationen den, at vi har en mulighed for at kunne gøre gengæld i en situation, hvor en af vores alliancepartnere beder om

det. Det er til vores store tilfredshed, at vi har mulighed for at deltage i det.

Danmark har i det danske forsvar relevante og professionelle ressourcer, vi kan stille til rådighed. Der er i beslutningsforslaget anvist, hvad det er for nogle ressourcer, og vi er glade for, at flertallet her i Folketinget har givet opbakning til det.

Vi er kedede af, at Socialdemokratiet har været en smule tilbagegænet. Der har været en tendens til en ændret linje, men når alt kommer til alt, er det jo det, der bliver konkluderet til sidst, der er afgørende, og jeg skal på Venstres vegne udtrykke tilfredshed med den tilslutning, der er givet.

Det giver mig også anledning til at sige, at vi kan forvente, at det danske engagement i internationale situationer, hvor der er behov for deltagelse, kan fortsættes uændret, når Socialdemokratiet har fået valgskuffelsen lidt på afstand.

Det kan blive aktuelt meget før, end vi ved, i og med at det i dag bliver diskuteret i London, hvilke muligheder der er for en sikringsstyrke efterfølgende.

Med disse korte bemærkninger skal jeg på Venstres vegne indstille forslaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Man har svært ved umiddelbart at tro på, at hr. Ulrik Kragh har læst de svar, der er kommet fra ministeren, for hvis der er noget, der ikke er klart, efter at vi har læst de svar, så er det, efter hvilket mandat og på hvilket folkeretligt grundlag denne beslutning egentlig træffes.

Det står ikke klart, om Folketinget efter NATO's artikel 5 har en pligt til at vedtage at sende disse soldater af sted. Men det har Folketinget faktisk ikke; det har ministeren bare ikke villet svare klart på.

Der foreligger heller ikke noget FN-mandat; jeg ved ikke, hvor hr. Ulrik Kragh har fundet det henne. Der foreligger en aktion iværksat af USA, besluttet af USA, og det eneste retlige grundlag, det sådan set hviler på, er beslutninger truffet af USA's præsident. Men det er altså ikke folkeret, må jeg sige til hr. Ulrik Kragh.

Jeg synes ikke, det er godt nok.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Et enkelt spørgsmål til Venstres ordfører, hr. Ulrik Kragh. Hr. Ulrik Kragh siger i sit indlæg, at man er ked af, at Socialdemokratiet har været lidt tilbagegænet i denne her sag.

Der vil jeg gerne spørge hr. Ulrik Kragh, hvad der ligger i den bemærkning, for Socialdemokratiet har fra starten efter den 11. september været særdeles aktive i hele deltagelsen af bekæmpelse af terrorisme og på anden vis.

Jeg vil også spørge, om det, at man betragter nogle som lidt tilbagegænet, måske kan forveksles med, at andre, f.eks. Venstre, har været meget overivrige?

Kl. 10.20

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er til debatten om, hvad artikel 5 i NATO-traktaten forpligter på. Jeg håber, at Venstres ordfører har læst artikel 5. For en sikkerheds skyld vil jeg godt læse op, hvad der står i de sidste to linjer, der understreger, »... at tage sådanne skridt, herunder anvendelse af væbnet magt, som hver af dem anser som nødvendige for at genoprette og opretholde det nordatlantiske områdes sikkerhed.«

Det betyder, at uanset artikel 5 udløser det ingen pligt. Det vil jeg godt bede om hr. Ulrik Kraghs bekræftelse af. Det er op til hvert enkelt land at vurdere, hvad der er nødvendigt for at genoprette og opretholde sikkerheden.

Det er lige præcis formuleringen i traktaten, og derfor kan Venstres ordfører ikke henholde sig til traktaten. Traktaten udløser ikke nogen pligt. Man kan have en politisk vilje til at ville det her, fair nok, men man kan ikke påberåbe sig artikel 5.

Det vil jeg egentlig bare bede om en bekræftelse på.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Til hr. Keld Albrechtsen og hr. Villy Søvndal: Det er jo samme skure. Vi er i den situation, at vi siden 1949 i Danmark har levet godt af at have haft en alliance, som har været med til at beskytte Danmark. Den alliance føler vi en stærk forpligtelse til at værne om og også til at værne om den enighed og den solidaritet, der er i den alliance.

Hr. Villy Søvndal og hr. Keld Albrechtsen har helt ret i det, de siger, at det er en dansk beslutning, hvad vi vil bidrage med, og hvordan vi kan bidrage. Men der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at den beslutning tager vi meget gerne, fordi vi føler, at det er rigtigt; vi føler, at den moralske forpligtelse er helt utvetydig, og det er overordentlig væsentligt, at vi gør det.

Så der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at Danmark bakker op om sine alliancepartnere. Det har *de* gjort i 52 år, og jeg synes faktisk, det ville være rimeligt, om de, der nu har travlt med at sige, at vi ikke er forpligtet, kom med deres bidrag med hensyn til, om de ikke synes, at vi har haft glæde af den beskyttelse, vi har nydt i de 52 år. Det kunne jo så passende være et spørgsmål om, at man udviser solidaritet hele vejen igennem, og at solidaritet er noget, man udviser begge veje.

Med hensyn til hr. Kaalunds spørgsmål var hr. Kaalund jo ikke i salen i går, da den daværende ordfører, hr. Lykketoft, holdt sit indlæg, hvori det klart var en tilbageholdende tilslutning til dette her, og hvor det klart var en – ja, tilbageholdende er faktisk det rigtige ord.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen tak for det. Så fik vi altså fastslået her fra talerstolen af det ene regeringspartis ordfører, at Danmark ikke har pligt til at træffe denne her beslutning.

Men hvorfor har ministeren så ikke under udvalgsarbejdet været i stand til at give et klart svar på det spørgsmål? Det er da unægtelig mærkværdigt. Ministeren har heller ikke været i stand til at forklare, om Danmark med den her beslutning juridisk set er i krig eller ej.

Ministeren mener nok, at Genèvekonventionen, som gælder, når man er i krig, træder i kraft. Men ministeren har heller ikke kunnet svare på det elementære spørgsmål, om beslutningen betyder, at Danmark i folkeretlig, i juridisk forstand er i krig. Det har ret store konsekvenser, hvis det er tilfældet.

Jeg synes, det er noget rod og noget sjusk, der er lavet med de svar, der er kommet på den lange række af spørgsmål, hvor vi har forsøgt at få belyst den her sag.

Men tak for det, hvis hr. Ulrik Kragh nu vil være med til, at vi så kan få det afklaret her fra talerstolen i det mindste, når ministeren ikke vil bidrage.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Svend Aage Jensby, fg.):

Det er ikke, fordi jeg skal tage nogen som helst afstand fra det, Venstres ordfører sagde – tværtimod. Men det kan måske være nyttigt for hr. Albrechtsen og andre ligesindede, at jeg klargør problematikken med hensyn til mandatsituatio-

nen, så vi ikke skal bruge så lang tid til at diskutere det.

Kl. 10.25

Jeg må sige til hr. Albrechtsen, at som det fremgår af spørgsmål 15, vedtog NATO, herunder Danmark, den 12. september 2001 en erklæring, der kædede terrorangrebene mod USA sammen med NATO's kollektive forsvarsforpligtelse. Hvis det kunne dokumenteres, at angrebet på USA kom udefra – og det kunne man den 2. oktober – så aktiveredes artikel 5, og så er der en forpligtelse for Danmark efter en – naturligvis – national beslutning at yde bistand til bekæmpelse af terroren. Det er sådan, mandatproblematikken ligger.

Så lad mig føje til, at desforuden kan hr. Albrechtsen jo i beslutningsforslagets bemærkninger læse om FN's Sikkerhedsråds resolutioner 1368 og 1373, hvor man siger, at terrorangrebene udgjorde en trussel mod international fred og sikkerhed. Altså artikel 51 i FN-pagtens ordlyd er fuldstændig opfyldt.

Sådan hænger det sammen, må jeg sige til hr. Albrechtsen og hr. Søvnal.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Venstres ordfører, hr. Ulrik Kragh, taler om socialdemokratisk tilbageholdenhed, og der vil jeg blot understrege, at Socialdemokratiet er gået forrest i en indsats om bekæmpelse af terror med de midler og metoder, vi har.

Vi har selvfølgelig i den drøftelse, der har været her, i det forspil, der har været, spurgt, om det var velovervejet med de metoder, man anvender, og det bidrag, man kommer med. Derfor synes vi, det ville have været mere hensigtsmæssigt, om partiet Venstre havde fulgt lidt mere med i den seneste udvikling, således at vi stadig væk kommer med et markant bidrag til terrorbekæmpelse, men at metoder og midler bliver lidt anderledes end dem, der er foreslået.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Jeg skal nok vende tilbage til de mere principielle synspunkter senere. Men her er en detalje, hvor jeg må sige, at den fungerende udenrigsminister er længere ude at svømme, end han måske selv er klar over. Hr. Ulrik Kragh havde nemlig fuldstændig ret i sin påstand om, at det her ikke er en forpligtelse, som der står i Forsvarsministeriets svar. Der står meget direkte i artikel 5, at hvert land kan tage de skridt, man

anser for nødvendige. Det udtrykker ikke nogen forpligtelse.

Jeg vil godt sige, at den fungerende udenrigsminister er helt ude af trit med folkeretten i den her diskussion. Derfor kan man stadig gå ind for den her aktion, men at påstå, at det folkeretligt er forbundet med en forpligtelse, det er simpelt hen lodret forkert, og jeg synes, det ville klæde den fungerende udenrigsminister at komme herop og medgive, at det var ordføreren, der havde ret, og at den fungerende udenrigsminister simpelt hen har lodret uret.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Vedrørende hr. Keld Albrechtsens spørgsmål til mig har den fungerende udenrigsminister jo givet svarene på det, så det kan jeg ikke uddybe yderligere.

Med hensyn til hr. Per Kaalunds kommentarer om, at Socialdemokratiet er med og står last og brast og skulder ved skulder ved USA – nå nej, det var statsministerens udtalelse tidligere på året – vil jeg sige, at i går var Socialdemokratiets ordførers indledningsreplik, at man fra Socialdemokratiets side ikke ville modsætte sig. Tak for det! Det er da en klar og utvetydig vending, som betyder, at vi er helt overbeviste om, at Socialdemokratiet under alle omstændigheder bakker fuldt og helt op om den indsats, der skal gøres.

Så spørger Socialdemokratiets ordfører, om man måske ikke skulle følge lidt mere med. Vi er udmærket godt klar over, at der foregår nye forhandlinger med henblik på at få en sikringsstyrke i Afghanistan. Det deltager vi i, og vi ser, om der er mulighed for, at der er noget, vi kan bidrage med.

Men derfor skal Danmarks alliancepartner, USA, som har bedt om hjælp, ikke vente, og derfor har vi bedt om, at tingene kom igennem på den måde, som de er kommet, og det synes vi vi med tilfredshed kan konstatere at der er et flertal for i Folketinget, så det vil vi da kvittere for.

Så jeg håber, at den linje, som hr. Per Kaalund nu lægger op til med hensyn til Socialdemokratiets deltagelse, vil være den fremtidige linje, for det har dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik så sandelig fortjent.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er i forbindelse med dels forsvarsministerens og dels hr. Villy Søvndals hermeneutik, det vil sige deres udlægning af Washingtonerklæringens artikel 5, hvor hr. Villy Søvndal gør et stort nummer ud af, at der i næstsidste linje står, at hver af dem anser disse skridt for nødvendige. Der vil jeg sige, at naturligvis er det vilkårene, hvor der er tale om selvstændige nationers beslutsomme forening, og det forekommer mig ubegribeligt, at det skal være noget problem.

Det fine ved NATO er jo det, at det har været en forsvarsalliance af selvstændige nationer, hvor enheden har bygget på hver enkelt nations ja, og derfor er vi selvfølgelig ikke stillet over for noget udefra kommende krav, men vi har frit sagt ja til at støtte det, som nu bliver angrebet.

Det er som sagt det fine ved NATO i modsætning til EU f.eks., at det er frie nationers selvstændige ja.

Formanden:

Jeg bør selvfølgelig gøre opmærksom på, at vi har den regel, at korte bemærkninger rettes til den seneste ordfører.

Og så er det hr. Keld Albrechtsen, der har ordet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu vil jeg gerne spørge hr. Ulrik Kragh, om han har fortrudt det meget klare udsagn, han kom med her fra talerstolen, nemlig at Danmark ikke har en pligt til at sende disse her soldater af sted, men at det er Folketingets egen frie beslutning.

Det var jo den melding, som hr. Ulrik Kragh fuldstændig krystalklart uden forbehold kom med, men så gik ministeren op og bankede hr. Ulrik Kragh på plads, og så kunne hr. Ulrik Kragh ikke længere vedstå det, han havde sagt, som var fuldstændig rigtigt. Det synes jeg må give et problem for Venstres ordfører.

Men jeg vil godt spørge hr. Ulrik Kragh, om han vedstår det, han sagde, om det stadig væk er hans opfattelse, at det er Folketinget, der suverænt selv træffer den her beslutning, og at det ikke er en pligt, hvor NATO-pagten eller andre traktater pålægger Danmark en bestemt beslutning.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det bliver lidt i forlængelse heraf, for det her er jo ganske afgørende, det er jo et helt afgørende afsnit.

Jeg vil også godt rose hr. Ulrik Kragh for at synes jeg, udvise klarsyn i tekstillæsningen – for der er ikke skygge af tvivl – på samme måde, som også hr. Søren Krarup var i stand til at læse teksten. Det, jeg synes er problemet, er, at forsvarsministeren ikke er i stand til det.

Nu har vi to udsagn stående over for hinanden, det ene udsagn fra Venstres ordfører og hr. Søren Krarup er, at det her er et samarbejde, hvor landene frit beslutter; det understreger de står i traktaten, der er ikke skygge af tvivl. Men vi har en forsvarsminister, der i sit skriftlige svar og i sit mundtlige svar i dag siger, at der er en pligt.

Derfor vil jeg godt bede Venstres ordfører om at præcisere over for forsvarsministeren, hvad der står i traktaten.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu er der jo en talemåde med, at der er nogle, der læser Bibelen, som Fanden ville gøre det.

Jeg er selvfølgelig glad for, at hr. Villy Søvnald sætter stor pris på, at jeg forstår teksten; det synes jeg hr. Villy Søvnald skulle lægge sig på sinde noget oftere, lige så vel som at jeg synes, hr. Villy Søvnald og hr. Keld Albrechtsen burde tage stilling til, hvilken moralsk og politisk forpligtelse vi har over for vores alliancepartnere i NATO.

USA har bedt om vores hjælp. Vi har i 52 år stået under USA's vinger og fået beskyttelse via NATO. Der synes jeg, at vi har al mulig grund til at bidrage, når nu vi har muligheden for at kunne betale lidt tilbage. Det har vi både en moralsk og en politisk forpligtelse til, og det påtager vi os gerne. Og det kunne klæde den del af Folketinget, som ikke vil stemme for det her forslag, om de vurderede én gang til, om ikke også de burde gøre det.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil lige komme forsvarsministeren til undsætning. Jeg tror, at han ikke havde forstået, hvad det var for en snak, vi havde for. Der er ingen, der har bestridt, at man havde lov til at gøre det her ud fra traktaten, vi har ikke sagt, at det var traktatstridigt i forhold til FN. Det lød på

forsvarsministeren, som om det var det, der skulle begrundes.

Kl. 10.35

Så vil jeg godt sige til hr. Ulrik Kragh: Man kunne jo godt være af den opfattelse, både at vores NATO-traktat er god, også at USA er i en klemme, men at det måske ikke er særlig klogt, at man sætter sig uden for FN i denne her situation. Altså at man kan gavne situationen ved at holde sig til, at vi nu står i en geopolitisk anderledes situation, end vi gjorde umiddelbart efter den 11. september 2001, hvor SF jo var med til at give tilslutning til, at artikel 5 blev aktiveret.

Jeg er jo glad for, at vi nu har fået slået helt fast, at NATO-traktaten er så god, at den ikke tvinger os til at adlyde den magt, der så skulle kunne kommandere i den situation, men at vi skal have lov til at bruge vores hoved og vores hjerte selv.

Det, som vi gør i SF, er altså at bruge både hovedet og hjertet og spørge: Hvad er det for en situation, vi står i – og vide lidt mere om det brede perspektiv. Det er meget, meget farligt, at FN sættes så kraftigt ud af kraft, som vi er i færd med at gøre i det danske Folketing nu.

Formanden:

Hr. Jesper Langballe.

Når man beder om ordet, er man meget velkommen til at komme op og tage plads ved ordførerbordet, for det fremmer forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg synes, det er noget besynderligt hjernespind, venstrefløjen udfolder i den anledning her.

Jeg vil gerne spørge hr. Ulrik Kragh: Når nu der bliver konstrueret en kunstig modsætning i forhold til det, forsvarsministeren har sagt om, hvorvidt der er tale om en pligt eller en fri national beslutning, er hr. Ulrik Kragh så enig med mig i, at der er tale om en pligt, men en fortolkning af, hvad der er pligt, og hvor det naturligvis er Folketinget, der har fortolkningsretten?

Den 12. september erklærede præsident Bush og de europæiske statschefer, at dette her måtte udløse artikel 5 i NATO-traktaten. Det var naturligvis disse statscheferes fortolkning af NATO-traktaten. En fuldstændig legitim og efter min mening rigtig fortolkning.

Men det, der er tale om, er, at vi her i Folketinget, et flertal, ser det sådan, at vi har en pligt ifølge NATO-traktaten til at støtte USA.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg er fuldstændig enig i, at det er en kunstig modsætning.

Jeg har redegjort for, at det er en politisk og en moralsk forpligtelse, som vi vedkender os, og som vi gerne påtager os. Naturligvis er det det danske Folketing, der udsender og tager beslutningen, men der er ikke nogen konflikt.

Fru Margrete Auken spørger mig, om ikke det vil være klogt at holde sig til FN. Jo, der er jo mange kloge mennesker, som giver gode råd, men det, jeg vil forholde mig til, er, at vi på nuværende tidspunkt ikke ved, hvad der kommer vedrørende FN.

Vi ved, at USA har en aktion i gang, hvor de har bedt os som alliancepartnere om at hjælpe med en indsats, der både har til formål at få udslettet de sidste lommer af det terrornetværk, som eksisterer i Afghanistan, plus at sikre miljøet omkring de humanitære opgaver, der allerede er startet.

Den indsats synes vi er god og vigtig. Vi vil ikke sige nej til vores alliancepartnere. Vi har en politisk og moralsk forpligtelse, den vedstår vi gerne, og vi er stolte ved den, og det ville være rart, om hele Folketinget ville bakke op om den linje.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det var lidt bekymrende, at hr. Ulrik Kragh sagde, at han var enig i det vitterlige vås, der kom fra hr. Jesper Langballe.

Jeg håber, at det ikke er Venstres linje, at det sådan er til fri fortolkning, hvordan vores folkeret skal udlægges, og at man kan sige, jeg synes lidt til den ene side, jeg synes lidt til den anden side.

Jeg troede lige, vi var blevet enige om, at traktatens bestemmelser ikke er sådan noget, vi bare pjatter med herinde, og at vi så er enige om, at det er en politisk drøftelse, vi har, om, hvorvidt vi skal sende de her tropper af sted nu.

Kl. 10.40

Når hr. Ulrik Kragh selv bruger formuleringen, at vi har en moralsk og politisk forpligtelse, så er det o.k. Bare vi ikke går hen og siger, at vi har en traktatforpligtelse til det, for så vrider vi traktaten af led, og det er ikke til fri fortolkning. Men det går jeg ud fra at vi er enige om, selv om der var en lapsus i forbindelse med det.

Men så vil jeg godt lige sige om det andet: En af grundene til, at vi bad om at vente med denne

her beslutning og ikke jage den igennem, var da, at vi skulle vente og se, hvad der kom fra FN. Og en af vores store bekymringer er da, at vi kobler USA på den humanitære del af det, altså på hjælpearbejdet, for det sætter ikke alene hjælpearbejdet i miskredit, men bringer mange hjælpearbejdere i en utrolig farlig situation.

Det er jo det, jeg mener med at være klog.

Formanden:

Så er det hr. Per Kaalund som ordfører.

Per Kaalund (S):

Jeg skal ganske kort på Socialdemokratiets vegne sige, at vi tiltræder dette beslutningsforslag, og det gør vi i fortsættelse af tidligere tilkendegivelser om solidaritet omkring den allierede indsats mod terrorisme.

Socialdemokratiet har bemærket, og også fået det med i betænkningen, at vi har tilskyndet regeringen til at tilbyde en sammensætning af indsatsen, der i højere grad kan bidrage til at imødegå den humanitære katastrofe i Afghanistan.

Socialdemokratiet har ligeledes tilskyndet, at indsatsen i langt højere grad bliver sammenkoblet med et eventuelt dansk bidrag til den forventede multilaterale sikringsstyrke under mandat af FN.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det er ganske kort et spørgsmål til hr. Per Kaalund: Har Socialdemokratiet med den betænkningstekst, der står anført her, en forventning om, at det arbejde, der igangsættes her, ikke skulle kunne fungere problemløst og effektivt sammen med det arbejde, som muligvis igangsættes i FN-regi her hen over weekenden?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil sige tak til hr. Per Kaalund for, synes jeg, en mere afbalanceret tale end den, som den tidligere udenrigsminister, hr. Mogens Lykkesøft, holdt her i salen i går under førstebehandlingen.

Jeg vil spørge hr. Per Kaalund, om vi skal betragte den rimelig afbalancerede tale, som blev holdt her, som et udtryk for, at Socialdemokratiet har fået kolde fødder i forhold til den start-lød det nærmest som – på en fodnotepolitik, som vi hørte hr. Mogens Lykkesøft komme med fra talerstolen i går?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til Venstres ordfører, hr. Ulrik Kragh, blot dette, at naturligvis tror vi på, at det, der nu besluttes her og bringes videre, kan bringes til at fungere, ingen tvivl om den sag. Men vi må trods alt stadig væk betragte os som et mindre land, 5 millioner indbyggere, med begrænsede ressourcer.

Vores bemærkninger og spørgsmål til regeringen har udelukkende gået på: Var det ikke mere hensigtsmæssigt lige at trække vejret og lade være med at være overivrige blot weekenden over og se, hvad det er for et resultat, der kommer ud af dels forhandlingerne i London omkring skabelse af fredsbevarende styrker under Storbritanniens ledelse, og dels hvad FN når frem til af resolutioner sandsynligvis i løbet af weekenden. Det er blot den lille bemærkning.

Til hr. Peter Skaarup vil jeg sige, at jeg tror, at hr. Peter Skaarup og Dansk Folkeparti kan betragte bemærkningen omkring fodnoter og kolde fødder osv. som overflødige. Socialdemokratiet stod i spidsen, da Danmark tilsluttede sig NATO i 1949, og vi mener at have en klar og entydig og god politik på disse områder, og det vil vi også fortsat have.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil bare sige til hr. Per Kaalund, at jeg takker for tilsagnet om en afbalanceret kurs og opbakning bag NATO, men jeg vil bare sige til hr. Per Kaalund, at Socialdemokratiets ordfører i går, hr. Mogens Lykkesøft, var meget langt fremme i kritikken.

Det var næsten udelukkende kritiske ord, der faldt om den aktion, vi tager stilling til. Der var et enkelt lille pip om, at man nok ville støtte beslutningsforslaget, men derudover var det gold kritik af den måde, som regeringen havde håndteret det på.

Kl. 10.45

Det synes jeg ikke jeg hører fra hr. Per Kaalund her i dag. F.eks. sagde hr. Mogens Lykkesøft, at prioriteringen ikke var rigtig, at tidspunktet ikke var rigtigt. Det kan jeg ikke høre hr. Per Kaalund sige. Derfor vil jeg bare takke for tilsagnet fra hr. Per Kaalund om, at Socialdemokratiet har en afbalanceret kurs, der sikrer, at Danmark er med til at bakke USA op i kampen mod terror.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Ganske kort: Hr. Peter Skaarup vil ikke kunne formå at skabe nogen uenighed mellem mig og vores ordfører i går, hvor jeg desværre ikke kunne være til stede. Der er fuld enighed om det her, og det fremgår også af vores betænkningssbi-drag.

Jeg vil gerne gentage, at det, vi har gjort, var, at vi tilskyndede regeringen til at tænke over, om vores bidrag, som trods alt har begrænsede muligheder, ikke ville være mere hensigtsmæssigt i en mere humanitær rettet indsats i Afghanistan, også i lyset af begivenhederne inden for den seneste uges tid og i lyset af, hvad der formentlig sker i London i dag og i FN i løbet af weekenden.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti er vi glade for, at Folketinget nu i forholdsvis enighed – bortset fra SF og Enhedslisten – kan blive enig om at sende det bidrag til løsning af konflikten i Afghanistan, der nu er taget stilling til i B 37, som vi behandler i dag.

Vi synes, det er rigtigt, at Danmark sammen med andre lande hjælper USA i den kamp mod terror, som er utrolig vigtig, for at vi kan komme Al-Qaida-netværket og bin Laden til livs. Vi synes ikke, at vi på forhånd skal afskære os fra, at der også kan være andre beslutningsforslag, andre aktioner end den, vi tager stilling til i dag, vi skal være med til.

Vi vil også fra Dansk Folkeparti tilkendegive, at med hensyn til den styrke, som man taler om inden for FN, der skal tages stilling til i weekenden eller på et senere tidspunkt, kan vi på forhånd sige, at vi synes, det ser fornuftigt ud, hvis det er sådan, at den danske regering vælger at give opbakning til at sende mandskab af sted til den styrke. Det er meget vigtigt, at vi sørger for, at det, der sker i Afghanistan nu, får den rigtige afslutning, og at det ikke bliver starten på nye terrorhandlinger, nye kritiske situationer, som også kan gå ud over danske borgere her i landet.

Jeg vil også sige, at der i forbindelse med det her beslutningsforslag, vi diskuterer i dag, har været en diskussion om, hvad NATO-samarbejdet skal bruges til. For os at se er det det helt rigtige, vi bruger NATO-samarbejdet til her, nemlig når man via artikel 5 kan sige, at NATO bliver angrebet, at et af medlemslandene bliver angrebet, så mener vi, at vi i Danmark bør gå ind og støtte en aktion som denne, som hjælper USA i

forbindelse med det angreb, der har fundet sted. Så vores udgangspunkt er, at NATO her har den helt rigtige opgave.

Jeg vil så sige, at vi har været mere kritiske og føler behov for at sige, at vi ikke med det her har sagt ja til en hvilken som helst aktion andre steder i verden, som har med andre ting at gøre. Vi vil have lov til at tage stilling fra sag til sag. Men det er helt klart, at i forhold til terrorbekæmpelsen er vi med hele vejen.

Vi er med hele vejen, og vi er – må jeg nok sige – skeptiske over for den linje, Socialdemokratiet har valgt. Jeg synes, hr. Per Kaalund kom med nogle andre signaler i dag end dem, vi hørte i går. Det synes vi er positivt. Det er godt, hvis Socialdemokratiet bevæger sig tilbage til en retning, hvor man bakker bedre op om den indsats mod terror, der er tale om.

Så vil jeg sige om økonomien, at det har været diskuteret meget, at vi nu ser en situation, hvor kontoen for de internationale opgaver beløbsmæssigt er ved at blive overskredet. Vi har i lang tid været kritiske over for, at man bare har ladet stå til, at man ikke har gjort noget for at sikre, at der er bevillinger nok, og jeg ved, at også den nuværende regering, da den var i opposition, har været kritisk over for det.

Kl. 10.50

Her synes vi, det er uheldigt, at vi har været med i så mange forskellige fredsbevarende operationer i perioden, som har gjort, at bevillingen er blevet overskredet. Og det har været mindre vigtige internationale fredsbevarende operationer end den, vi står over for nu. Det er netop den aktion, vi står over for nu, NATO-samarbejde er gearret til at håndtere. Det er sådan nogle situationer, vi skal kunne håndtere.

Jeg vil gerne tilkendegive, at vi i forbindelse med den aktion, vi ser nu, er meget indstillet på fra Dansk Folkepartis side, hvis der er andre partier, der ikke vil være med, at være med til at sikre, at økonomien er i orden, at de nødvendige midler er til stede, for at vi også fremover kan være hundrede procent med i den indsats mod terror, som ligger i det her.

Så det skal være en tilkendegivelse til regeringen om, at vi er parate til at hjælpe til for at sikre, at vi i hvert fald undgår de meget pinlige diskussioner, der specielt har været med Socialdemokratiet de seneste dage i forbindelse med de problemer, der er med økonomien i det her.

Jeg skal afslutningsvis sige, at vi som sagt i Dansk Folkeparti er indstillet på at se på et beslutningsforslag, der handler om den fredsbeva-

rende styrke i FN's regi, som skal diskuteres her i weekenden. Vi er meget positive over for at se på det, men vi afventer selvfølgelig regeringens indstilling og det beslutningsforslag, som måtte blive fremsat på et tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

I relation til hr. Peter Skaarups bemærkninger om, at den tidligere regering har ladet stå til i forbindelse med økonomien i relation til forsvaret, må jeg henvise hr. Peter Skaarup til at læse forsvarsforliget, som Dansk Folkeparti jo ikke er en del af. Dansk Folkeparti er ikke med i det forsvarsforlig, vi har.

Den tekst er rimelig klar og tydelig, og der står i et svar, som forsvarsministeren har givet på et tidspunkt tilbage i 1999, at måtte det vise sig, at der er tale om overskridelse af den samlede ramme – underforstået for internationale aktiviteter – ved periodens udløb, vil spørgsmålet blive drøftet mellem forligsparterne.

Da Dansk Folkeparti ikke er medlem af forsvarsforliget, kan jeg godt her oplyse, at parterne er indkaldt til en drøftelse. Der er afsat godt 600 mio. kr. om året til internationale opgaver. På nuværende tidspunkt, en periode ind i forsvarsforligsperioden, der løber til udgangen af 2004, er der et konstateret merforbrug på en lille halv milliard kroner, og det skal drøftes senest ved periodens udløb.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes, at det er, som om hr. Per Kaalund bevæger sig i en lidt anden verden end den, der blev diskuteret her i Folketingssalen i går og i øvrigt er blevet diskuteret igennem det seneste år. Den tidligere opposition – den nuværende regering, Venstre og De Konservative, også Dansk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti, og jeg tror også CD – har gjort opmærksom på, at der er nogle enorme problemer med lige netop den ramme, som hr. Per Kaalund nævner.

Problemerne har jo været, at man i alt for høj grad har overskredet bevillingerne år for år, og at vi står i den situation, at der simpelt hen ikke vil være midler nok, hvis vi skal have bare én operation mere end den, vi taler om her i dag, den operation, vi har et beslutningsforslag om i dag. Det kan vel ikke være rigtigt, at vi kan se bort fra, at der er nogle problemer, som alle er klar over! Den tidligere forsvarsminister og den

tidligere regering har ikke været villige til at løse de problemer.

Det er ikke kun mig, der siger, at vi har et problem med midler til de internationale opgaver. Det er også den tidligere opposition, den nuværende regering, hr. Per Kaalunds egne forligspartnere, der siger det. Det er nogle problemer, der skal løses. Det har den nuværende forsvarsminister tilkendegivet. Og vi har bare fra Dansk Folkepartis side sagt, at det vil vi meget gerne diskutere.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Hr. Peter Skaarup bemærkninger er rent ud sagt det rene vrøvl.

Der er et klart forsvarsforlig, der taler om økonomien i den 5-års-periode, det drejer sig om. Der er budgetopfølgning i ministeriet. Der er konstateret et merforbrug osv. Jeg ved ikke, hvorledes hr. Peter Skaarup kunne forestille sig, at man skulle have indbudgetteret 11. september-katastroferne og NATO's indsats i budgetterne.

Kl. 10.55

Vi har erklæret os villige til og interesseret i at se på det forbrug, der ligger i relation til forsvarsudgifterne, også i lyset af de beslutninger, der træffes her i dag. Og det er en ganske naturlig rækkefølge. At antyde, at der skulle være noget, man ville overse, eller at man ikke ville forholde sig til eller andet, har ikke hold i virkeligheden.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes stadig væk, at hr. Per Kaalund lever i en anden verden, hvad det her angår, for vi ved jo alle sammen, at der har været meget stor skepsis i Folketinget med hensyn til, om der var bevillinger nok.

Aktualiseret netop af den 11. september og det, der skete, har vi også flere gange diskuteret i Folketinget, at når Danmark tager initiativ til at sende en korvet af sted til Middelhavet, når vi tager initiativ til at sende et supplement af sted til Eksjugoslavien, nemlig Makedonien, når vi sender et bidrag af sted til hovedkvarteret i USA, som styrer de her aktioner mod Afghanistan, når vi nu i dag tager stilling til en fjerde ting i Folketinget, et fjerde beslutningsforslag, der handler om, at vi skal sende en styrke til Afghanistan bestående af tre forskellige dele, har det hver gang været fremme, at vi ikke kan blive

ved med at sende styrker af sted, uden at der er økonomisk dækning for det.

Det er ikke kun mig, der siger det. Det er det meste af den tidligere opposition og den nuværende regering, der siger det. Det kan ikke været forbigået hr. Per Kaalund. Jeg tror også, der har været møder om det i forligskredsen, hvor man ikke har kunnet blive enig.

Formanden:

Hr. Kaalund, den sidste runde.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg kan kun gentage over for hr. Peter Skaarup: Der ligger et forsvarsforlig, der rækker i fem år. Der er cirka 600 mio. kr. pr. år til internationale opgaver, det er 3 mia. kr. i forligsperioden på de fem år.

På nuværende tidspunkt er der konstateret et merforbrug på en lille halv milliard kroner. I forsvarsforliget er indbygget, at man kan overføre mer- og mindreudgifter mellem årene. Det tyder helt klart nu på, at der bliver merudgifter, og vi har erklæret os villige til at drøfte det og finde de penge.

Men vi må forudsætte, at regeringen kommer med et udspil til, hvor den vil finde de penge. Skal det være plus-minus inden for forsvarsforligets rammer, eller skal de hentes andre steder, f.eks. gennem yderligere beskæring af ulandsbistanden eller på de sociale områder? Hvor skal pengene hentes? Det er et legitimt politisk krav, at vi må vide, hvor pengene skal komme fra.

Men villigheden og konstateringen af det her er til stede. Vi skal helt klart leve op til det forsvarsforlig, vi selv har stået i spidsen for, og som Dansk Folkeparti ikke er medlem af.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes slet ikke, at hr. Per Kaalund vil erkende fakta. Fakta er, at den tidligere regering godt har vidst, at der har været et problem. Den har godt vidst, at der har været partier i Folketinget, der ikke kunne acceptere, at den ikke løste det problem. Den tidligere regering har ladet stå til. Derfor står vi nu i suppedasen, og efter den 11. september er det selvfølgelig blevet aktualiseret.

Jeg er da glad for, at hr. Per Kaalund dog trods alt accepterer, at der ikke er tegn på, at de bidrag, vi sender af sted, bliver trappet ned. Hvis der er nogen tegn overhovedet, er det status quo, eller at man sender flere bidrag af sted i

forbindelse med terrorkrigen. Det betyder jo, at der lægges et usigeligt pres på den konto. Det må hr. Kaalund da også acceptere er situationen.

Derfor står vi i en situation, hvor den tidligere regering ikke har bragt det her i orden, og det kræver, at den nuværende regering finder en løsning. Anderledes kan det ikke være. Og her er det, at jeg siger, at hvis det er det, det skorter på, hvis der er nogle problemer, er vi parate til at snakke med regeringen om den sag. Jeg kan konstatere, at det er hr. Per Kaalund vel også på et eller anden tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Det er en meget interessant debat, hr. Peter Skaarup forsøger at rejse her, især fra et parti, der ikke er medlem af forsvarsforliget.

Jeg har lyst til at spørge hr. Peter Skaarup, om det virkelig er sådan, som man har hørt forlydender om, at Dansk Folkeparti ikke blot vil skære i udviklingsbistanden, hvilket er en kendt sag, men også vil skære yderligere i bistanden og bl.a. bruge de penge til at finansiere den danske militære indsats. Er det den profil, Dansk Folkeparti ønsker, Danmark skal have? Det spørgsmål kunne jeg godt tænke mig hr. Peter Skaarup svarer på. Men så synes jeg, vi er på vej over i noget helt andet end den profil, Danmark hidtil har haft, og det synes vi er bekymrende i Socialdemokratiet.

Kl. 11.00

Formanden:

Jeg vil gerne understrege, at vi ikke er på vej ind i en generel finanspolitisk debat.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Med hensyn til finansieringen af de udgifter, der ligger i beslutningsforslaget, er der efter vores opfattelse flere muligheder.

Vi har ikke den opfattelse, at de her midler skal håndteres på en måde, så der skal være en Berlinmur mellem de forskellige konti i statens budget. Vi kunne udmærket forestille os, og det kan jeg bekræfte hr. Jeppe Kofod i, at man i forhold til nogle af de her opgaver sagtens kunne vurdere dem som typiske opgaver, som skal hjælpe et tilbagestående land som Afghanistan, altså en form for ulandsbistand. Det har vi ingen problemer med overhovedet, hvis det er det, det kommer til.

Vi synes faktisk, at den bistand, vi kommer til at yde i forbindelse med de her aktioner, sikrer, at Afghanistan har en mulighed for at komme på fode igen, meget gerne i en demokratisk retning. Der er nok nogle, der vil sige, at de magthavere, der kommer i Afghanistan, måske ikke er meget bedre end dem, der har været. Men vi kan trods alt fra vores side prøve at påvirke situationen i en bedre retning. Det er jo mange gange det, man prøver med ulandsbistand.

Så: Ja, vi kunne da udmærket forestille os, at nogle af de udgifter, vi ser så store problemer med her, kunne finansieres via ulandsbistanden. Vi tror måske nok, at pengene ville være brugt bedre her end til mange af de projekter, som der i dag bruges ulandsbistand på.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg er nødt til at sige til hr. Peter Skaarup, at omkring finansieringen er det jo forligsparterne, der finder ud af det. Der er indkaldt til møder. Det er jo oplyst tidligere.

Men jeg synes, det er interessant at bore lidt i den profil, som Dansk Folkeparti gerne vil have at Danmark skal have i denne sag. Hvis man læser beslutningsforslaget, sagt til hr. Peter Skaarup, er der også en del af det, der handler om en humanitær indsats, en genopbygningsindsats i Afghanistan til flere hundrede millioner kroner. Samtidig står Dansk Folkepartis ordfører her og siger, at nu skal vi skære massivt i udviklingsbistanden i de rammer, vi har til den humanitære side. Den politik hænger ikke sammen, det gør den altså ikke.

Jeg synes, det vil klæde Dansk Folkeparti at bekræfte, at det i virkeligheden er en skjult dagsorden om at skære yderligere ned i bistanden, for det, som hr. Peter Skaarup står her og siger, hænger ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg tror egentlig, at hvis man snakker med mange borgere her i landet om det i forbindelse med en valgkamp, så når man frem til, at der i ubredt grad vil være en opfattelse i retning af, at meget af den bistand, vi giver i dag, går til de forkerte hænder.

Jeg tror, at mange borgere vil være indstillet på at spørge, om det ikke var bedre, at vi sikrer, at noget af bistanden går til at genopbygge landet, når det internationale samfund har været inde i en aktion som den i Afghanistan, i stedet

for at give penge til krigsførende magter som Zimbabwe eller magter, der producerer atomvåben. Vi har jo sådan set også et ansvar for at sikre, at det land bliver genopbygget, så der ikke opstår store flygtningestrømme f.eks.

Jeg tror, der vil være en udbredt accept af, at vi bruger nogle af vores ulandspenge på det i stedet for at støtte lande, der fører krig, lande, der producerer atomvåben, lande, der undertrykker deres egen befolkning. Men det får vi mange debatter om herinde i den kommende tid. Det ved jeg.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg synes, det er meget interessant, hvad hr. Peter Skaarup står her og siger, nemlig at mange borgere i den danske befolkning støtter en nedskæring af bistanden.

Jeg må sige, at de undersøgelser, jeg kender til, da siger noget helt andet. Jeg kan nævne, at der i valgkampen rent faktisk var en undersøgelse fra PLS Rambøll, tror jeg det var, offentliggjort i Jyllands-Posten, der viste, at ikke blot et flertal blandt danskerne ville fastholde 1-pct.-bistanden, men også et flertal blandt Venstres og De Konservatives vælgere ville fastholde denne bistandsprocent. Så jeg ved ikke, hvor hr. Peter Skaarup har det her med borgerne fra. Det er det første, og det vil jeg gerne have at hr. Peter Skaarup bekræfter bagefter.

Det andet er, at jeg vil bore lidt i den profil, som Dansk Folkeparti ønsker for Danmark, nemlig at vi måske massivt øger de militære udgifter, samtidig med at vi massivt skærer ned i den humanitære indsats. Det vil jeg bare have hr. Peter Skaarup til at bekræfte. Synes hr. Peter Skaarup, at det er en fin profil? Synes han, at det på lang sigt også løser de problemer, som vi står over for i forhold til terrorbekæmpelsen? Det er det, som jeg synes er vigtigt at spørge til.

Kl. 11.05

Men det er jo Dansk Folkeparti og hr. Peter Skaarup selv, der vælger profilen. Vi synes, den er usolidarisk, vi synes, den er forkert, og det har vi også lov til at sige her, men vi er fuldt ud solidariske med de andre lande, der kæmper mod terrorisme i denne her sag – hundrede procent.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

I anledning af hr. Jeppe Kofods tale om Dansk Folkepartis profil kan jeg ikke lade være med at

sige, at noget af det virkelig opløftende, noget af det virkelig befriende ved dette valg var jo, at befolkningen klart og tydeligt sagde, at vi er trætte af at skulle være forspand for idealistiske, globale aktioner ...

Formanden:

Er der et spørgsmål til hr. Peter Skaarup?

Søren Krarup (DF):

Jeg kan så stille det spørgsmål til hr. Peter Skaarup, om han er enig med mig i, at den tale om profilen netop er det, der er så tiltalende ved dette valg: at vi dér fik en bekræftelse af, at hele dette idealistiske spil ikke er noget, befolkningen deler, at man er lykkelig over, og det viste afstemningen, at der er partier, der nu siger, det faktisk er Danmarks interesse, der er den afgørende, og at alle disse idealistiske, humanitære, pietistiske aktioner, som venstrefløjens har dyrket, er man afvisende over for og vil ikke støtte.

Det er det, der er det glædelige ved dette valg.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er søreme rart, at vi efter valget er flere folketingsmedlemmer herinde, der kan bakke hinanden op i de her synspunkter.

Det, som jeg synes er karakteristisk ved Socialdemokratiets indsats i forbindelse med det her beslutningsforslag – nok mest i går, men også lidt i dag – er, at rønnebærrene er sure. Rønnebærrene er utrolig sure, når man hører hr. Jeppe Kofod.

Det, der bare er det forstemmende, synes jeg, er, at Socialdemokratiet tydeligvis er i bevægelse. Det kunne være godt nok, hvis Socialdemokratiet var i bevægelse, men hvis det er i den retning, vi taler om her, hvor Socialdemokratiet nærmest er modstander – det var jo det, hr. Mogens Lykketoft sagde i går – af en aktion som den her, er det forstemmende. Man stemmer godt nok for, men det er tæt på, man ikke kan acceptere det. Det er forstemmende, at Socialdemokratiet er kommet så langt ud i retning af de gamle 23 fodnoter fra tidligere.

Så vil jeg bare sige til hr. Jeppe Kofod, at hr. Jeppe Kofod kan henvise til nok så mange meningsmålinger, men det, der blev sagt meget åbent i forbindelse med valgkampen både fra hr. Anders Fogh Rasmussens og fra Dansk Folkepartis side, var netop, at det bl.a. var det, vi gik til valg på. Det var at skære ned på ulandsbi-

standen og sikre, at ulandsbistanden ikke går til krudt og kugler, men sikrer, at når der er en aktion, hvor vi sender folk af sted, der kan sikre, at et land kommer på fode igen, er vi med. Så giver vi de midler, der skal til.

Det synes jeg også hr. Jeppe Kofod bør acceptere. Vi skal ikke have nogen Berlinmure mellem de her udgifter, men vi skal bruge pengene fornuftigt, og fornuftigt er det at sende folk af sted til en aktion som den her, der kan hjælpe med til, at Afghanistan kommer på fode igen.

Formanden:

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Med Folketingets accept vil jeg tillade mig at vende tilbage til det, sagen drejer sig om.

Det drejer sig jo ganske simpelt om, at Folketinget skal sige ja eller nej til at udsende danske militære enheder fra alle tre værn til den fortsatte kamp, der er for at eliminere terrornetværket i Afghanistan – den kamp, der i øjeblikket foregår under USA's ledelse og med en række andre allierede lande som deltagere.

Forsvarsudvalget har jo behandlet sagen omhyggeligt. Der er stillet 68 spørgsmål i går aftes, i nat, de sidste blev stillet kl. 4 i morges, og de sidste af de 68 svar fik vi kl. 7.50.

Der er nogle, der så kunne tro, at det er en meget svær og en meget kompliceret stilling, Folketinget skal tage. Det synes jeg i virkeligheden ikke det er, og lad mig kort ridse op, hvorfor det ikke er det.

Den 11. september, for 3 måneder og 3 dage siden, skete, som alle husker, verdens hidtil største terrorangreb. Mange tusinde mennesker blev slået ihjel, og det land, de blev slået ihjel i, var et af vores 19 NATO-allierede. Det var i USA. Den 12. september, dagen efter, vedtog de 19 NATO-lande i fællesskab, at dette var at betragte som et angreb mod NATO-alliancen, og man aktiverede artikel 5. Det er den, der på almindeligt dansk normalt kaldes musketereden, altså én for alle og alle for én, hvilket betyder, at er der et af de 19 lande, der bliver angrebet eller er i fare, så kommer de øvrige 18 til hjælp.

Kl. 11.10

Danmarks daværende statsminister, han hed dengang hr. Poul Nyrup Rasmussen, stod i spidsen for denne vedtagelse. Det var flot, og det var godt, og der var et kæmpeflertal i dette Folketing inklusive Socialistisk Folkeparti, som bakkede op om at aktivere artikel 5. Én for alle – det

betyder netop, at vi skal hjælpe det land, der bliver angrebet.

Der har været en stor diskussion om, om det også betyder, at vi er forpligtet til det. Ja, det betyder det klart. Vi er forpligtet til at hjælpe dette land, men vi er forpligtet til selv at bestemme, på hvilken måde vi vil hjælpe. Forpligtelsen ligger der, men hvordan vi hjælper, er op til os selv.

Forleden bad USA, dem, vi havde lovet at hjælpe, så Danmark konkret om hjælp. De bad om militære enheder i form af fire F-16-fly, et transportfly og patruljer fra jægerkorpset og frømandskorpset samt nogle stabsofficerer. Det, de bad om, var altså militære enheder, som er uddannet, udrustet og trænet til at løse de opgaver, som amerikanerne sagde de havde brug for.

Derfor mener jeg kun, der kan være ét logisk svar for Danmark i forlængelse af den række af begivenheder startende med vores tilsagn ved den tidligere statsminister den 12. september til USA, og det er selvfølgelig svaret ja.

Og lad mig slutte med, hvorfor det efter konservativ opfattelse er så klingende klart, at man ikke kan svare andet end ja. Hvis situationen nu den 11. september havde været et angreb, ikke mod World Trade Center og Pentagon, men mod Danmark og der var dræbt 3.000-4.000 her, havde vi så ikke forventet, at de øvrige 18 NATO-lande, ligesom det her skete, dagen efter havde samledes? Havde vi ikke også forventet, at de havde sagt, at vi aktiverer artikel 5? Og havde vi så ikke forventet, at hvis vi havde bedt amerikanerne eller englænderne eller nordmændene eller tyskerne om at komme os til hjælp, at de så også ville have svaret ja, når vi stillede det spørgsmål? Selvfølgelig ville vi det.

Når man er medlem af en klub, når man har indgået nogle aftaler, når man har givet hinanden hånden på noget, og det gjorde vi i 1949, og vi fulgte det op den 12. september, så holder man selvfølgelig også sit ord. Derfor siger vi ja i dag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Helge Adam Møller, som jo er formand for Forsvarsudvalget, hævdede, at udvalget har foretaget en grundig behandling.

Det, der er kendsgerningen, er, at udvalget i går vedtog en tidsplan, hvor regeringen skulle komme med svar kl. 23.00. Så stillede vi spørgsmålene. Hvornår kommer svarene? De kommer kl. 03.15 i nat. Så får vi 1 time til at lave supplerende spørgsmål, fordi der ikke var yderligere

oplysninger i de svar ud over det, vi allerede kendte fra bemærkningerne til forslaget. Jeg sad så og lavede 16 udvalgs spørgsmål. De var ikke engang færdige, da vi mødtes i morges kl. 07.00, hvor aftalen ellers var, at de skulle ligge kl. 06.00.

Jeg synes, der er tale om et hastværksarbejde, der trækker folketingsarbejdet dybt, dybt ned i niveau. Derfor synes jeg ikke, at udvalgsformanden kan tillade sig at stå her og sige, at udvalget har behandlet sagen grundigt. Udvalget har fået en række gode spørgsmål, men udvalget har ikke taget det alvorligt.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg har et spørgsmål til den konservative ordfører, hr. Helge Adam Møller, idet det selvfølgelig er rigtigt at give udtryk for den brede enighed omkring arbejdet i Forsvarsudvalget. Når nu vi har hørt Dansk Folkeparti i dag tale om deres indsats på området, kan hr. Helge Adam Møller bekræfte: Punkt 1, at Dansk Folkeparti ikke er med i forsvarsforliget, og punkt 2, at Dansk Folkeparti gentagne gange har stemt imod indsatser internationalt her i denne Folketingssal. Og det tredje spørgsmål er: Kan hr. Helge Adam Møller forestille sig, at Dansk Folkeparti skulle kunne blive deltager i et kommende forsvarsforlig?

Kl. 11.15

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Til hr. Keld Albrechtsen: Så ligger det jo nok sådan – nej, det ligger ikke »nok« sådan, det ligger stensikkert sådan, at hvad enten Forsvarsudvalget havde brugt 1 døgn, 3 døgn, 3 uger, 3 måneder eller sågar 3 år, så ved hr. Keld Albrechtsen jo godt, hvad hr. Keld Albrechtsen ville have stemt og hvorfor.

Det er derfor, jeg siger, at dette i virkeligheden er forholdsvis ukompliceret. Man kan stille et antal tekniske spørgsmål, og det er fair, og det er i orden, og vi har fået dem. Der var mange spørgsmål, og derfor var der nogle af dem, der tog lidt længere tid, men vi har fået svar på hvert eneste spørgsmål, vi har stillet, og det er det afgørende for mig. Det er det også for hr. Keld Albrechtsen, men når hr. Keld Albrechtsen stemmer nej, er det, fordi hr. Keld Albrechtsen har en fundamentalt anden indstilling til det,

der skal gøres eller ikke gøres, og det respekterer jeg. Men det er jo ikke tiden, der gør, at jeg har min indstilling, og at hr. Keld Albrechtsen har sin.

Til hr. Per Kaalund: Helt ærligt så synes jeg, at det er at gøre lidt grin med Folketinget at stå og bekræfte, hvad enhver i denne sal vil og ikke vil, men med hensyn til det sidste spørgsmål, om jeg kunne forestille mig, at Dansk Folkeparti kom med i et kommende forsvarsforlig: Ja, det kunne jeg da let forestille mig. Jeg kunne da forestille mig, at ethvert parti, som går ind for et effektivt og troværdigt dansk forsvar, og som vil være et fuldgældigt medlem af NATO, er med i et forsvarsforlig, og det ville da være dejligt, hvis kredsen blev større, og hvis der var flere, der havde samme opfattelse, som Socialdemokratiet har, som De Konservative har, som Venstre har.

Derfor ville jeg synes, det var naturligt, at partier, der har de holdninger, selvfølgelig skal have en mulighed for at komme med i forsvarsforliget. Har hr. Per Kaalund den modsatte holdning?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må blankt afvise hr. Helge Adam Møllers påstand. Når vi f.eks. behandler sagerne i Europaudvalget, plejer jeg faktisk ikke at komme herop og anklage udvalgsformanden for dårligt arbejde.

Ét af de spørgsmål, vi f.eks. ikke kunne få svaret, fordi ministeren simpelt hen ikke ville svare på det, var, hvorfor vi ikke kunne vente til på mandag med at træffe den her beslutning. Det er bare ét af de spørgsmål, vi ikke har fået svar på.

Vi ved, at det her bliver en militær aktion, der kan komme til at koste et antal danske soldater livet, men ministeren var ikke i stand til at levere en vurdering af, om danske soldater kan blive indblandet f.eks. i en borgerkrig. Det fremgår klart af svaret, at man ingen vurdering har af de problemer, der er ude i Afghanistan. Det er bare enkelte eksempler.

Så kom man kl. 3 i nat med svarene, men alligevel skal det køres igennem her fredag formiddag. Jeg håber ikke, at det bliver en model for folketingsarbejdet fremover. Man har 30-dagesregler og alt muligt andet. Det er hastværksarbejde, og det er lastværksarbejde.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Et enkelt spørgsmål til hr. Helge Adam Møller i relation til svaret til mig om Dansk Folkepartis indsats:

Synes hr. Helge Adam Møller, at Dansk Folkepartis stillingtagen til indsatsen på Balkan, herunder under Kosovokrisen, har været af en sådan art, at Dansk Folkeparti ville være rimeligt at tage med i et kommende forsvarsforlig, når man ser på den indstilling, både Fremskridtspartiet og senere Dansk Folkeparti har haft i relation til internationale opgaver, også af mere humanitær karakter?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er til hr. Helge Adam Møller, der synes, at proceduren havde været forsvarlig: Det synes jeg ikke. Det er præcis 18 timer og 20 minutter siden, Folketinget førstebehandlede det her forslag.

Jeg deltog i sidste samling i et arbejde for ordentlig lovkvalitet, hvor vi dels satte nogle frister for behandling af tiderne og dels sagde, at der skal være mulighed for at høre nogle udefra.

Kl. 11.20

Jeg synes, behandlingen i dag har vist, at svarene krydser i samtlige retninger. En af de fundamentale diskussioner, vi havde under de korte bemærkninger, var, om artikel 5 udløser en pligt eller ej.

Venstres ordfører sagde først: Det gør den ikke, men det er vores moralske pligt. Forsvarsministeren gik op og sagde: Det gør den. Derefter gik hr. Søren Krarup op og sagde: Det gør den ikke, det er et frit valg mellem frie nationer.

Hvorefter hr. Jesper Langballe gik op og sagde det stik modsatte af hr. Søren Krarup.

Er det tydelighed i beslutninger, vi står over for her? Det er det da ikke. Det er fuldstændig uafklaret, og det undrer mig, at udvalgsformanden vil gå op og forsvare, at det har været godt og sikkert. Det har det ikke.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg er en stor tilhænger af – det tror jeg faktisk de fleste i Folketinget er – at vi ligesom har strammet reglerne eller lavet bedre regler for god lovbehandling med forskellige frister. Men vi har også givet nogle muligheder for at dispensere indimellem, hvis der er særlige tilfælde.

Jeg vil spørge hr. Villy Søvndal, hvad han vil mene, hvis vi vender tilbage til det eksempel, jeg gav før, og vi forestillede os, at der var foretaget et eller andet angreb på Danmark, eller at der i fremtiden vil ske noget i Danmark. Så ville vi henvende os til vores øvrige allierede, men de har nok også nogle forskellige frister, og hvad så, hvis de meldte tilbage og sagde: Vi har en 30-dages-frist, mens vi første- og andenbehandler, så I må klare jer selv de første 30 dage, og så ser vi, hvad vi beslutter.

Selvfølge skal et Folketing være i stand til at handle hurtigt, når der er særlige situationer. Og jeg må gøre opmærksom på, at denne sag jo blev diskuteret i Det Udenrigspolitiske Nævn for en uges tid siden, hvor hr. Villy Søvndal og mange andre gode kræfter var til stede, og et stort flertal i Det Udenrigspolitiske Nævn sagde, at hvis amerikanerne kommer og beder om nogle af de her ting, så er vi villige til at stille med dem. Så man har jo haft lang tid til at forberede sig på, om man vil sige ja eller nej.

Så til hr. Per Kaalund, der nævner forskellige episoder fra Dansk Folkepartis fortid. Hvis man går langt nok tilbage i partihistorien hos ethvert parti, så tror jeg, at alle har ting, de fortryder i dag. Jeg kunne godt finde et par stykker i Det Konservative Folkeparti.

Lad mig minde hr. Per Kaalund om en stadig væk meget fremtrædende socialdemokrat, tidligere leder af partiet, ældste medlem af dette Folketing. Han sagde for 10 år siden, da vi første gang sendte en dansk korvet til Golfen, at det skulle vi ikke gøre, for det eneste, »Olfert Fischer« kunne gøre, var at sejle i vejen.

Jeg husker et parti, der for 10 år siden totalt var ved at underminere dansk forsvars- og sikkerhedspolitik også for vores internationale allierede ved at løbe fra alle dets tidligere løfter. Det parti er da med i forsvarsforliget, og det er godt, at man har fortrudt, hvad man gjorde tidligere.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan ikke forstå, hvorfor hr. Helge Adam Møller, og det samme gælder ministeren, ikke vil svare på, hvad problemet kunne være ved at vente til på mandag med at træffe en beslutning, således at der kunne foregå et ordentligt udvalgsarbejde. Således at offentligheden, interesserede organisationer og personellet i f.eks. forsvaret kunne få lejlighed til at sætte sig ind i, hvad det var for et udvalgsarbejde, eventuelt

møde frem i deputation. Det er da ikke et urimeligt ønske.

Vi bad blot i al mindelighed om, at det kunne vente til på mandag, og vi har ikke kunnet få at vide, hvorfor det ikke kunne vente til på mandag. Vi har stillet spørgsmålet i mange forskellige varianter. Ministeren vil ikke svare på det. Hr. Helge Adam Møller kan ikke svare på det.

Socialdemokratiet bad jo faktisk om at få den behandling på mandag, så jeg tror, det skyldes, at man har været interesseret i at tryne Socialdemokratiet. Jeg tror, det er dét, der ligger bagved. Det er dybt usagligt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg vil sige, at med de argumenter, hr. Helge Adam Møller anvender, så kan man dispensere i enhver sag fremover i Folketinget. Næmlig hvis det er en sag, man har kendt til et stykke tid og derfor har haft ordentlig tid til at forberede sig på. Det betyder vel, at der stort set kan dispenseres i enhver sag i Folketinget fremover. Jeg vil da advare mod en sådan letsindighed her under forsoget på at opnå en bedre lov-kvalitet.

Så spørger hr. Helge Adam Møller, om vi så også skulle vente i 30 dage, hvis vi blev angrebet. Nej, for så var vi jo i en situation, hvor det lige præcis var på sin plads at diskutere dispensation.

Kl. 11.25

Vi er i en situation nu, hvor en aktion har forløbet meget, meget længe, nemlig den i Afghanistan. Vi er i en situation, hvor vi på afgørende punkter vil være klogere på mandag, end vi er nu, dels fordi FN's Sikkerhedsråd afholder et møde og vedtager en resolution, der giver stabiliseringsstyrken et mandat, dels fordi der skal være det møde i London, hvor man skal diskutere sikkerhedsstyrkens sammensætning og engelske ledelse. Derfor er det reelt og sagligt begrundet, at vi beder om, at man får rimelig tid.

Per Kaalund (S):

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål til hr. Helge Adam Møller om, hvorvidt man anser Dansk Folkeparti for en realistisk deltager i et kommende forsvarsforlig. Ikke i lyset af, hvad der er sket for årtier siden, og historier, man graver op, for jeg mener, at Dansk Folkepartis historie og lidt tidligere Fremskridtspartiets historie nærmest er samtidshistorie, men med hensyn til de stillingtagener, man har gjort i relation til indsatser på Balkan i det just forgange årti og for nær-

værende. Er de af en sådan kvalitet og et sådant indhold, at man efter konservativ opfattelse kunne påregne, at Dansk Folkeparti ville kunne være en eventuel part i et forsvarsforlig?

Jeg beder om en fremtidsvurdering, som er meget tæt på, eftersom det nuværende forsvarsforlig udløber i 2004. Det vil sige, at der i løbet af et par år skal genforhandles et forsvarsforlig.

Helge Adam Møller (KF):

Med formandens tilladelse vil jeg godt svare. Nu er det jo ikke mig, der har afsporet debatten, forstået på den måde, at det, vi diskuterer nu, jo ikke har noget direkte at gøre med beslutningsforlaget.

Men et klart spørgsmål kræver et klart svar. Om jeg kunne forestille mig, at Dansk Folkeparti, når vi skal have et nyt forlig, der starter om 3 år og 15 dage, nemlig den 1. januar 2005, var med i det forsvarsforlig? Det kunne jeg godt forestille mig. Jeg kunne også godt forestille mig, at situationen ikke opstår, men det må fremtiden vise de næste 3 år.

Jeg opstillede kriterierne før. Det kræves fra konservativ side, for at man kan være med i et forsvarsforlig, at man ønsker et effektivt og et troværdigt dansk forsvar og er villig til at betale for det. Den parameter gælder også for Socialdemokratiet. Så kræver det, at man er et fuldgyldigt og helhjertet medlem af NATO. Hvis de to forudsætninger ikke er opfyldt, så kan man selvfølgelig ikke. Men hvis de er, så mener jeg, at man skal se bort fra, hvad man har gjort, hvad enten det er for 5, 10 eller 15 år siden, og betragte partiet og de holdninger, det har på det givne tidspunkt. Så er De Konservative villige til at sige, at så er alle velkomne til at diskutere det.

Så til hr. Keld Albrechtsen, der ligesom antyder, at jeg ikke vil svare, eller ikke kan svare: Jo, det kan jeg da godt. Man kunne godt have udsat det her til på mandag eller til på onsdag eller til den 1. januar, eller til den 15. januar, eller, som hr. Keld Albrechtsen helst vil, til engang i fremtiden, når der ikke er nogen problemer mere.

Men for mig og for Det Konservative Folkeparti er det afgørende vigtigt, når man givet nogle tilsagn, og det gav den tidligere regering, og vi sluttede op den 12. september, og man har givet et tilsagn til amerikanerne for en uges tid siden om, at når amerikanerne kommer og beder om det, vi har givet tilsagn om, så udfører vi det selvfølgelig også så hurtigt, vi kan. Og jeg mener ikke, der er nogen som helst problemer med at give tilsagnet i dag.

Men det er klart, at når man ikke ønsker at give tilsagnet, så er det jo lige meget, hvor mange dage eller uger man bruger.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil gerne spørge hr. Helge Adam Møller, om han ikke er enig med mig i, at et parti, der tager Danmarks interesser og eksistens som selve sit udgangspunkt og formål, til enhver tid er egnet til at deltage i et forsvarsforlig i Danmark? Selvfølgelig.

I anledning af det spørgsmål, der er stillet, får jeg lyst til at sige, at der jo er en væsensforskel på Kosovokrigen og på Afghanistankrigen. Afghanistankrigen er en forsvarskrig imod terrorisme. Det er NATO, der er blevet angrebet, og der slutter man sig i fællesskab som frie nationer sammen imod dette angreb. Kosovokrigen derimod var efter min mening et brud på NATO's formål, fordi det ikke var et svar på et angreb, men det var en slags menneskerettighedspolitik, der skulle rejse ud for at frelse verden. Og der er en afgørende forskel.

Så vil jeg lige sige til allersidst til hr. Per Kaalund, at denne ...

Formanden:

Næh.

Søren Krarup (DF):

Nå, det kan ikke lade sig gøre. Så må han vente med det.

Formanden:

Det må vente til en anden dag. Og hr. Villy Søvnald har haft sine tre korte bemærkninger i denne omgang, så der er ikke mere at komme efter.

Så skal jeg spørge, om vi kan gå videre i ordforrækken. Der er vi nået til hr. Villy Søvnald.

Kl. 11.30

Villy Søvnald (SF):

Det har været et travlt døgn, hvor vi har haft nogle lange møder og stillet mange spørgsmål. Der har været megen debat om procedure osv., den skal jeg ikke opholde mig mere ved.

Jeg vil gå ind i nogle af de svar, der er givet, som jeg synes skal være kendt af offentligheden, inden man nu går i gang med at sende danske soldater ud i det, jeg i går kaldte det afghanske eventyr.

Det ene spørgsmål har været, hvorfor man ikke kunne vente, og det har også været en del af debatten her under ordføreriindlæggene og under de korte bemærkninger.

Det er altså et eller andet sted rystende, at en regering af et flertal får lov til at slippe så let fra et svar. Jeg skal bare nævne konklusionen i svaret på spørgsmål nr. 4. Der står: »Regeringen har derfor vurderet, at et tilsagn til USA ikke bør afvente afklaringen på deltagelse i den multinationale sikkerhedsstyrke.«

Så let slipper man fra at skulle argumentere uden om, at der foregår helt væsentlige ting her i weekenden: FN's Sikkerhedsråd mødes, og derudover er det sådan, at der er konferencer i London. Man forholder sig end ikke indholdsmæssigt til det. Jeg synes i virkeligheden, at det er udtryk for en ganske fantastisk grad af arrogance over for Folketinget. Jeg synes, det er imponerende, at et flertal i Folketinget, uanset hvad man i øvrigt synes om den her aktion, finder sig i den type ikkesvar.

Et andet eksempel på interessante svar er svaret på spørgsmål nr. 8, som jeg har stillet. Jeg spørger: »Ministeren anmodes om at oplyse, om danske soldater kan risikere at blive direkte inddraget i en afghansk borgerkrig.« Svaret lyder som følger: »Det danske militære bidrag vil indgå i den amerikanskledede internationale indsats mod terrornetværket i Afghanistan. Indsatsen vil fortsætte, indtil terrornettruslen fra Al-Qaida og Talebanstyret er elimineret.«

Hvad er det, man svarer? At den eneste trussel for at blive indrullet i en borgerkrig i Afghanistan udspringer fra det Taleban- og det Al-Qaida-netværk, der formentlig er nedkæmpet i løbet af måske allerede 1 uge, måske 14 dage.

Der er jo helt anderledes direkte alvorlige trusler. En af dem er, at bl.a. nogle af de store krigsherrer ikke har anerkendt det forhandlingsresultat, der ligger i Bonn. Der er en krigsherre, der hedder Abdul Rashid Dostum, som er leder af de etniske usbekere. Det er en, der har stærke folk. Han har nægtet at anerkende det resultat, der ligger i Bonn, fordi han syntes, hans interesser var for svagt tilgodeset.

Det er da dér, den reelle interesse ligger. Risikoen er da ikke, at et nedkæmpet Al-Qaida-netværk eller Osama bin Laden tager til genmæle, det kapitel er stort set afsluttet. Den reelle risiko er at blive indrullet i det sæt af vekslende alliancer, som hele den afghanske historie er en del af. Det forholder regeringen sig end ikke til i sit svar. Det er fantastisk, at Folketinget finder sig i

det, finder sig i et ikkesvar, og det er reelt det, der er tale om.

Det næste, jeg vil henlede opmærksomheden på, er svaret på spørgsmål 11, nemlig de 110 mio. kr. i år 2002 og de 100 mio. kr. i de efterfølgende år, der skal bruges til en genopbygning i Afghanistan. Hvor skal de penge tages fra?

Det fremgår meget klart af svaret: De skal findes inden for den samlede bistandsramme. Hvad betyder det? Det betyder, at de partier, der stemmer for, også kommer til at skære ikke blot 1,5 mia. kr., men 1,6 mia. kr. af bistandshjælpen. Det er det, regeringen svarer. Det vil sige, regeringen har ud over de 1,5 mia. kr. beskæring af bistandshjælpen forpligtet sig til yderligere 100 mia. kr. Det synes jeg bare man skal være opmærksom på, også hos de partier, der om lidt stemmer for det her.

Formanden:

Var det 100 mia. kr.?

Villy Søvnald (SF):

100 mio. kr. – undskyld.

Den fjerde centrale diskussion, der har været, har været debatten om artikel 5, hvor jeg synes, det har været – undskyld mig – lidt pinligt at måtte opleve, at der er så forskellige vurderinger af ordlyden af en international traktat.

Kl. 11.35

Det er jo ganske afgørende, hvad det er, Danmark har forpligtet sig til. Traktatmæssigt er der slet ingen tvivl. Der er nogle, der har sagt, at det her var en strid om ord. Det er det jo ikke. Det er helt afgørende, om Danmark har sin frihed til at tolke frit. Der har vi fået svar i alle retninger.

Jeg synes, vi har brug for også efter debatten i dag at gå videre for at få en statsretsekspert til klart at dokumentere, at forsvarsministeren er fuldstændig galt afmarcheret i denne her debat, og at Venstres ordfører havde så fuldstændig ret, da han beskrev, at der ikke er nogen pligt, men at det er noget, de enkelte lande selv forholder sig til.

Så vil jeg henlede Folketingets opmærksomhed på svaret på spørgsmål nummer 19, hvor man svarer på truslen fra Al-Qaida-netværket og Talebanstyrkerne. Det, der fremgår tydeligt af svaret, er, at de stort set er nedkæmpet.

Til gengæld spørger vi så om, hvad det så er den danske styrke skal. Det svarer man uden om, man svarer ikke tydeligere på det, og det vil sige, at Folketinget påtager sig en pligt til at sende soldater ud i en aktion, man ikke ved hvad er,

men hvor man slipper kommandoen, man overgiver dem til amerikansk kommando.

Er det flertal, der vil stemme for det her, sikker på, at det er gennemtænkt?

Der er i øvrigt også noget underligt kispus i, at det tætteste, man kommer til en angivelse af steder i svarene, er, at det har noget at gøre med uvejsomt terræn. Hvorfor gøre det her så mystisk? Er det ikke de steder, vi ser i fjernsynet alle sammen hver aften, vi taler om? Taler vi ikke om områderne omkring Kandahar, Jalalabad, De Hvide Bjerge og sådan noget? Hvorfor skal det gøres så mystisk og hemmeligt? Vi ser det dog i fjernsynet hver eneste aften.

Jeg vil så runde af med at sige, at SF ikke er modstander af militære midler i nødvendige situationer. I modsætning til f.eks. Dansk Folkeparti har vi tidligere stemt for indsatsen i Bosnien, indsatsen i Kosovo, indsatsen i Albanien, indsatsen i Eritrea osv. Det er ikke det, der principielt skiller os.

Det, der principielt skiller os, er spørgsmålet: Hvem skal rydde op i Afghanistan efter krigen?

Det, man er på vej til nu, er at etablere en situation, hvor der i al fald er fire forskellige organiserede styrker: Der er formentlig efter i morgen en FN-ledet styrke, i øvrigt ledet af England, der skal gå ind og understøtte den regering, der bliver sat til magten den 22. december efter aftalen i Bonn den 5. december. Det er den ene hærnehed. Så er der en USA-ledet enhed, som Danmark altså slutter sig til. Så er der Nordalliancen med dens forskellige alliancer og forskellige grene som den tredje store gruppering. Og så er der de krigsherrer, der har undsagt aftalerne i Bonn.

Det er i den situation, Danmark tager ned og bliver en del af et indviklet spil. Hvis det indviklede spil skal lykkes, er det helt afgørende, at FN ikke placeres på en sidelinje, men placeres i den helt centrale rolle i et felt af interesse modsætninger.

Derfor er det altså helt ufatteligt og efter min opfattelse uansvarligt, at den danske borgerlige regering af indenrigspolitiske grunde, og det er jo det, det drejer sig om, 2 dage før den endelige arkitektur fra FN's side bliver færdiggjort, samme dag, som man er samlet i London for at sammensætte en international stabiliseringsstyrke, vælger at vise en voldsom muskelkraft, vælger af indenrigspolitiske grunde at vise voldsom militær styrke, og det i et land som Afghanistan, der er sønderbombet af krige, der er sønderbombet af aktuelle bombardementer, der er misreguleret af et Talebanregime, et land, hvor beho-

vet for humanitær bistand i virkeligheden er råbende stort. Der er 7½ mio. mennesker i det land, der i dag er afhængige af bistand udefra.

Derfor var den oplagte opgave, hvis det her ikke drejede sig om dansk indenrigspolitik, at sikre, at den humanitære indsats kan nå frem.

En slutbemærkning og et spørgsmål til De Konservative:

Jeg hørte Dansk Folkeparti hr. Søren Krarup redegøre for, at når man skulle ud i aktioner a la dem i Bosnien, vil Dansk Folkeparti ikke være med, fordi det var sådan et forsøg på humanistisk fremrykning, som Dansk Folkeparti ikke deltog i, hvis man ikke selv var truet.

Kl. 11.40

Giver det anledning til, at Det Konservative Folkeparti vil have Dansk Folkeparti med i et forsvarsforlig?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Der er jo ikke så meget nyt i hr. Villy Søvnalds tale i forhold til ordførertalen i går, men holdningerne bliver selvfølgelig endnu en gang ridset op, og det er fint nok.

Der var dog en enkelt ting, som var ny i forhold til i går, og det var hr. Villy Søvnalds påstand om, at de partier, som i dag stemmer for beslutningsforslaget, som vi nu behandler, ikke blot mere eller mindre har accepteret nedskæring i ulandsbistanden på 1,5 mia. kr., de har også accepteret, at man så finder yderligere 110 mio. kr., som det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget at regeringen er indstillet på at bevilge som bidrag til den humanitære indsats i Afghanistan.

Det udsagn vil jeg godt på det kraftigste tage afstand fra. Det er rent vrøvl. Hr. Villy Søvnald ved lige så vel som jeg, at der på Udenrigsministeriets forskellige konti også er mulighed for at trække bidrag til humanitære indsatser rundt omkring i verden, og at de 110 mio. kr., som er bevilget, også kan trækkes fra den konto, som man typisk bruger til den internationale humanitære indsats. Ergo er der altså ikke tale om yderligere nedskæringer, fordi man støtter det beslutningsforslag, som vi har til behandling i dag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Villy Søvnald havde et enkelt spørgsmål til mig. Det var, om jeg fortrød, at jeg havde sagt, at det ikke var udelukket, at Dansk Folkeparti kun-

ne optages i et eventuelt kommende forsvarsforlig.

Nej, det har jeg da bestemt ikke fortrudt. For mig er det afgørende ikke, hvad man har gjort eller sagt i fortiden. Det afgørende er, hvilken politisk holdning man har på det tidspunkt, hvor et forsvarsforlig skal indgås, og hvad man vil forpligte sig til i det antal år, forliget rækker.

Jeg kan såmænd røbe her, at hvis hr. Villy Søvnald og SF fuldstændig skulle skifte holdning på forsvarsområdet og gå ind for et effektivt dansk forsvar med de nødvendige midler, hvor personellet får en hård, effektiv og realistisk træning, og SF ville være fuldgældigt medlem af NATO og også ville hjælpe de allierede, når de var i nød, og ikke bare stå ude på bagsmækken og yde moralsk støtte, men ikke hjælpe med en eneste soldat eller et eneste fly, når der virkelig er brug for det, kan SF efter konservativ opfattelse også blive en eventuel kommende deltager i et forsvarsforlig.

Så den sidste ting angående humanitær støtte: Vi er jo meget enige i, at der skal ydes humanitær støtte, men forudsætningen er, at der er skabt fred, så den humanitære støtte kan komme ind.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Til hr. Helge Adam Møller: Hvis man deltager i et forsvarsforlig, så udstyres man jo med vetoet.

Jeg er sådan set meget enig i det grundsynspunkt, at partierne skal vurderes på deres aktuelle standpunkter. Det var derfor, det, hr. Søren Krarup sagde som et helt dagsaktuelt standpunkt, var så interessant, nemlig at aktionerne i Bosnien og Kosovo var forkerte, fordi NATO ikke selv var blevet angrebet, men at det sådan var godhedsindustrien, der rykkede ud, og det er Dansk Folkeparti forståeligt modstander af.

Så er mit enkle spørgsmål: Ville hr. Helge Adam Møller udstyre hr. Søren Krarup og ligesindede med vetoet i den type aktioner? Det er ikke et spørgsmål om, hvad Dansk Folkeparti var, da de var fremskridtsfolk. Det er et spørgsmål om det, hr. Søren Krarup siger i dag.

Så vil jeg sige til hr. Jann Sjursen, at jeg aldrig har betvivlet hr. Jann Sjursens ægthed i synet på, at det er vigtigt at levere ulandsbistand. Det har jeg ingen grund til. Jeg konstaterer bare, at svaret siger: »Udgifterne til den humanitære indsats og til genopbygningsindsatsen i Afghanistan vil blive afholdt inden for den samlede bistandsramme.«

Det kan så godt være, at hr. Jann Sjursen vil være modstander af det, men hvem tror hr. Jann Sjursen kommer til at bestemme det med det Folketing, bl.a. hr. Jann Sjursen har været med til at legitimere?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil blot sige i den debat, der foregår, at det standpunkt, som Dansk Folkeparti har haft til Kosovokrigen, aldeles ikke er noget nyt. Det er heller ikke en forandring. Det er en meget konsekvent linje, der bygger på, at dansk forsvar har Danmark som sit formål.

Kl. 11.45

Så vil jeg sige, at Kosovoaktionen af den største autoritet på dansk sikkerhedspolitik er blevet defineret som et klokkeklart brud på NATO-traktaten. Det var Henning Gottlieb, gennem adskillige årtier sikkerhedskonsulent i Statsministeriet, der i en bog forrige år netop gjorde opmærksom på, hvordan NATO's udvikling er i færd med at bryde det, der er grundlaget, nemlig en forsvarsalliance af frie nationer, til fordel for et menneskerettighedspoliti. Det kalder han efter min mening med rette for et klokkeklart brud på NATO-traktaten.

Så vil jeg sige, at når man som sagt i Dansk Folkeparti har Danmarks interesse som sit formål, er naturligvis et sådant parti mildest talt en fulgyldig deltager i et forsvarsforlig her i landet.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg må indrømme, det er lige før, at hr. Villy Søvndal med sine udsagn tidligere i debatten og også her i et svar til mig kan gøre mig sådan relativt gal i skralden og næsten få mig til at påstå, at hr. Villy Søvndal taler mod bedre vidende.

Det er faktisk normal praksis, at humanitære danske bidrag bliver afholdt inden for bistandsrammen. Det er der ikke noget nyt i, og det er der heller ikke i forhold til det her forslag. Derfor er der ikke noget at komme efter.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Til hr. Søren Krarup: Jeg angreb ikke synspunktets konsekvens. Jeg er enig i, at hr. Søren Krarup har et helt konsekvent synspunkt, der går på, at vi ikke skal være godhedsindustri for krige i andre dele af verden, kun hvis vi bliver angrebet. Det er helt konsekvent.

Men det, jeg spurgte hr. Helge Adam Møller om, var, om man vil have det synspunkt lukket ind i forsvarsforligskredsen med den klare konsekvens, som hr. Søren Krarup formentlig også vil bekræfte, at havde Dansk Folkeparti siddet som en del af forsvarsforligspartierne, var Danmark aldrig taget til Kosovo, så var Danmark aldrig taget til Bosnien. For den type af godhedsindustri, hvor man beklager, at børn bliver dræbt og sådan noget langt væk, er en form for underlig blødsøden humanisme, som hr. Søren Krarup ikke bryder sig om.

Derfor igen mit spørgsmål, som hr. Helge Adam Møller må være i stand til at besvare: Vil man godt have den type af synspunkter med vort ind i forsvarsforligskredsen, som hr. Søren Krarup på Dansk Folkepartis vegne så glimrende har gjort rede for?

Til hr. Jann Sjursen, der mener, at jeg gør vold...

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja, tak. Tiden er udløbet.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Tak, formand.

Jeg synes faktisk, at jeg har besvaret det så klart, som man kan. Der er ikke tale om at lukke noget parti ind i forsvarsforliget, heller ikke SF eller Dansk Folkeparti. Vi har et forlig, der løber 3 år og ½ måned endnu.

Det, vi har talt om, og det, spørgsmålet til mig gik ud på, var: Hvad skal der ske, når vi om 2 eller 2½ år begynder at forhandle et forlig? Er der nogle partier, om hvem vi på forhånd siger, at de kan under ingen omstændigheder indgå i drøftelserne?

Der er min og den konservative krystalklare holdning, at partier, der overordnet har de synspunkter, som har præget forligskredsen gennem de senere år – det drejer sig jo selvfølgelig også om Kosovo og Afghanistan og andre nationer, NATO-solidaritet, det effektive og troværdige forsvar – som kommer og melder, at sådan et udgangspunkt har de, skal efter min opfattelse indbydes til forhandlingerne. Så må forhandlingerne vise, i hvilket omfang man kan leve op til det.

Men jeg mener stadig væk ikke, at man skal være dømt på holdninger, man måtte have haft i fortiden eller stadig væk har i en situation, som ligger langt ud i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Jeg synes egentlig også, det var et klart svar på den måde, at det også var et ikkesvar, nemlig at partierne må komme, og så må man se, hvad man kan blive enige om. Fair nok.

Men det, hr. Søren Krarup gav udtryk for, var, at hvis godhedsindustrien igen skal sendes udenlands for at beskytte kvinder eller børn af en helt anden afstamning, så er det uden Dansk Folkepartis deltagelse. Jeg vil egentlig godt have bekræftet af hr. Søren Krarup, at sådan er det.

Jeg siger så bare, at den konflikt jo vil betyde, at medmindre man vil give Dansk Folkeparti veto i forhold til godhedsindustrien, så er man ikke i stand til længere fra dansk side at deltage i den type af humanitære aktioner, hvor man redder menneskeliv, som man gjorde i Bosnien, og som man gjorde i Kosovo, da serberne fra Igmanbjerget skød ned mod børn og kvinder i Sarajevo. For det er for meget godhedsindustri.

Kl. 11.50

Skal den type holdninger lukkes ind? Det er da et afgørende politisk spørgsmål.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Vi behandler i dag en dybt, dybt alvorlig sag, som kan få lange og vidtrækkende konsekvenser for Danmark. Desværre behandler vi den her i Folketinget på et ufærdigt grundlag på baggrund af et forhastet udvalgsarbejde.

Det drejer sig jo rent faktisk om en beslutning om at sende danske soldater ind i en krigszone, hvor det oplyses i svarene, at der er en høj risiko. Eller sagt på rent dansk: Vi må forvente, at danske soldater kommer til at dø i kamphandlinger.

Når man sender folk ud for at falde på slagmarken, burde det jo få som konsekvens, at man havde en grundig gennearbejdning af, hvad det er for en slagmark, og hvad det helt præciser for en risiko, vi udsætter vores soldater for. Hvad gøres der for at beskytte dem osv.?

Men vi har fået at vide af ministeren, at der ikke findes en vurdering af, hvilken risiko der er for, at dette her udvikler sig til en borgerkrig. Vi har fået at vide, at det ved man ikke.

Den krig, der er under udvikling i Afghanistan mellem de forskellige grupperinger, kan udvikle sig til en blodig og langvarig borgerkrig.

Det er desværre gennem årtier den almindelige tradition i dette land.

Derfor kan den danske krigsdeltagelse ende med at blive et nyt Vietnam med dansk deltagelse. Det skal man gøre sig klart, hvis man trykker på den grønne knap i denne sag. Jeg håber ikke, at det bliver et nyt Vietnam, naturligvis håber jeg ikke det, for vi vil i Enhedslisten gøre alt undervejs for at modvirke, at det skal blive det. Også ved at støtte en humanitær indsats, hvis den bliver mulig på et rimeligt grundlag.

Men vi bliver nødt til at advare om, at konsekvenserne af det, man foretager sig her fredag formiddag på et ufærdigt grundlag, kan flertallet i det danske Folketing ikke i dag overskue.

Derfor var det også opløftende, at Socialdemokratiet ved indledningen af den her sag, da regeringen kom med forslaget, udtrykte ønske om, at vi dog skulle have tid til at afvente de møder, der foregår i dag og i weekenden. Vi skulle dog have tid til på mandag til at tænke os om og arbejde den her sag igennem.

Men desværre fik det ikke den konsekvens, at Socialdemokratiet stod fast på det krav, at vi skulle have disse dage til at kunne behandle forslaget ordentligt. Men jeg vil sige til Socialdemokratiet og også til Det Radikale Venstre, at vi i Enhedslisten vil gøre alt for at forsøge at etablere et samarbejde mellem venstrefløjen og Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre for at sikre, at den form for behandling af en vigtig folketings-sag, som vi har oplevet i nat, ikke gentager sig.

Jeg håber, at Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre vil være meget opmærksomme på ikke én gang til at lade sig køre over af den borgerlige regering, således som det sker her i dag.

Jeg synes, at den borgerlige regering har benyttet valgsejren, som den uomtvisteligt vandt, til at føre revolverpolitik over for Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Så vil jeg komme med et par enkelte bemærkninger om nogle af de mange dunkle punkter, som ligger i materialet fra udvalget i denne sag.

Kl. 11.55

Jeg vil godt stille et spørgsmål til den fungerende udenrigsminister. Den fungerende udenrigsminister oplyser i et svar, at det danske forsvar ikke bliver svækket. Det danske forsvar kan fuldt ud varetage sine opgaver. Selv om der sendes nogle af de dygtigste militære enheder og stærkeste kampfly ud af landet, er det danske forsvar stadig væk fuldt intakt. Der vil ikke være nogen trussel mod det danske territorium.

Det er dét, ministeren oplyser, og det er da rart at vide.

Men samtidig hævder ministeren, at der nu skal udskrives en stor ekstraregning til skatteyderne, ved at forsvarsforligets budgetramme skal sprænges. Jeg må sige, at det er der ingen logisk sammenhæng i. Det er altså sådan, at dansk forsvar uden risiko kan undvære de soldater og de kampfly. Det tror jeg er uomtvistelig rigtigt. Det er en fuldstændig korrekt vurdering og oplysning, som jeg ikke skal klandre ministeren for, for vi har længe kunnet klare os for mindre militær end det, vi har i dag. Men så savner jeg bare enhver saglig begrundelse for, at det skulle føre til en forhøjelse af militærbudgettet. Det kan kun være ideologisk, politisk motiveret.

For hvis man tog det saglige udgangspunkt, at der ikke er en trussel mod Danmarks territorium, og at man uden risiko kan udsende vigtige dele af de danske væbnede styrker, og at landet stadig ligger fredeligt og sikkert hen, jamen så kan man da også omgruppere inden for det nuværende forsvarsbudget.

I det hele taget var der jo mange ting, og dem vil jeg ikke gentage, for vi har været inde omkring artikel 5-problemet. Vi har været inde omkring hele det manglende juridiske og folkeretlige grundlag for den beslutning, som træffes her i dag.

Det, som for mig rejser det største problem i fremtiden ved den fremgangsmåde, man vælger her, hvor man ikke vil afvente FN's Sikkerhedsråd, er signalet om manglende respekt for FN. Det ligger i, at man absolut vil træffe den her beslutning, umiddelbart før FN's Sikkerhedsråd skal behandle spørgsmålet om etablering af fredsbevarende styrker i Afghanistan.

Der ligger et markant og klart internationalt signal i, at man fra Danmarks og USA's side siger: Nu træffer vi vidtgående beslutninger om krigsførelse i Afghanistan, lige før Sikkerhedsrådet og FN skal gennemgå hele situationen. Det vil naturligvis blive bemærket i FN som et udtryk for, at visse NATO-lande er indstillet på at køre de internationale sikkerhedspolitiske beslutninger uden om og endog i givet fald på tværs af FN. Det synes jeg er dybt bekymrende, og jeg synes, det er dybt bekymrende, at ministeren ikke har været i stand til at komme med en forklaring på, hvorfor det skal hastes igennem i dag.

Ministeren afviser, at det skulle være indenrigspolitisk begrundet. Det tror jeg nu nok det er. Men det kan jo også være udenrigspolitisk

begrundet. Det kan jo også være en interesse i at give et signal om manglende respekt for FN. Det håber jeg da ikke det er. Men uanset hvad der er begrundelsen for dette hastværk, så er det meget svært at se, at den kan være god. Jeg har i hvert fald kun kunnet udtænke forklaringer, som alle sammen er dybt negative. Men jeg venter da stadig væk på, så længe denne debat er i gang, at ministeren skal komme med sit svar.

Vi må fra Enhedslistens side stemme imod det forslag til folketingsbeslutning, som ligger her. Jeg er desværre bange for, at den her fremgangsmåde vil gøre, at også den fredsbevarende styrke, som FN nu skal drøfte i weekenden, går hen og forkludres og får et mandat, der ikke vil kunne bruges, og som ikke vil kunne basere sig på en fredsftale eller våbenstilstandsftale i Afghanistan. For når man begynder at dele tingene op på den måde, som man gør her, er der desværre al mulig grund til at tro, at så går tingene i fisk i de meget, meget komplicerede forhandlinger, der er mellem meget, meget stridbare parter overalt i Afghanistan.

Så man er ved at lave noget rigtig kluddeværk, noget folkeretligt fusk, og man er ved at bryde med den tradition, som i de sidste par år har været gældende i folketingsarbejdet, nemlig at vi skulle prøve at sikre en højere kvalitet i udvalgenes behandling af sagerne.

Jeg er meget ked af at opleve det forløb, vi har haft i denne sag, men som sagt vil jeg meget stærkt appellere i hvert fald Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre om at være med til at sikre, at en sådan fremgangsmåde, som vi har været vidne til her i dag, ikke skal få lov at gentage sig.

Udenrigsministeren (Svend Aage Jensby, fg.):

Jeg har kun et par få bemærkninger til hr. Albrechtsen. Ellers mener jeg ikke, at jeg skylder nogen at gå ind i en nærmere diskussion, slet ikke en diskussion med hr. Søvnald og hans fortolkning af artikel 5 i NATO-traktaten. Det er der tidligere givet et dækkende svar på af mig, og det fremgår af svaret på spørgsmål 15.

Jeg vil opholde mig ved en bemærkning, som hr. Keld Albrechtsen kom med. Hr. Albrechtsen kritiserer, at vi ønsker forslaget vedtaget nu om et øjeblik. Hr. Albrechtsen sagde, at vi skylder forsvarrets ansatte, at der gives dem mere tid. Jeg kan sige til hr. Albrechtsen, at jeg har stor viden om, at forsvarrets ansatte meget gerne vil have sig frabedt omsorg fra hr. Albrechtsens side.

Jeg kan dernæst sige til hr. Albrechtsen, at det er noget af en grovhed at beskyldte regeringen

for at have manglende respekt for FN. Det, regeringen vil, og det, regeringen har sagt, er, at vi udsender en styrke nu, og at vi udsender en stabiliseringsstyrke, og vi arbejder hårdt på det.

Må jeg så i øvrigt til slut takke partierne, de, der støtter forslaget, og også sige til det hr. Kaalund, som også andre har været inde på, nemlig at den tale, hr. Kaalund holdt, var jeg mere glad for end den i går, men det kan være nuancer.

Jeg synes også, at vi fra mit ministeriums side skylder at rette en tak til Forsvarsudvalget og Forsvarsudvalgets medlemmer og ansatte, fordi man har orket at arbejde, som man har gjort i løbet af natten her. Det har været en overordentlig stor arbejdsbyrde, der har været lagt på udvalgets ansatte og medlemmerne. Det vil vi i regeringen takke for at man ville.

Med det angreb, som USA blev udsat for den 11. september, så man for første gang terrorismen vise sit mest bestialske og feje ansigt. Ikke kun USA følte sig ramt af terroren, NATO udtrykte resolut sin solidaritet med USA og erklærede, at angrebet på USA var et angreb på hele alliancen, herunder Danmark.

USA's regering har efter terrorangrebet den 11. september efter min mening med fortræffelig politisk håndtering opbygget en alliance, en koalition, som det er lykket at holde sammen på, og som var rettet mod bekæmpelsen af Osama bin Laden og hele hans terrornetværk. Den kampagne ser ud til at være gået godt, det glæder os.

Danmark har, også under den tidligere regering, udtrykt solidaritet med USA og andre lande, der deltager i kampen mod terrorismen. Med den beslutning, Folketinget om lidt tager, viser vi endnu en gang ganske konkret og med et meget vigtigt bidrag, at vi bakker op om USA, og vi demonstrerer vores vilje til at deltage i kampen mod terrorismen.

Vi vil samtidig fra regeringens side, som det jo fremgår af beslutningsforslaget, yde en markant humanitær støtte, økonomisk støtte, til Afghanistan og vil være med til at opbygge landet.

Vi undersøger i disse timer mulighederne for at kunne udsende et bidrag til den stabiliseringsstyrke, der skal operere omkring Kabul og sikre den svage midlertidige konstellation, man har lavet, den regeringsdannelse, kan man sige, man har lavet og vedtaget på Bonnmødet her for kort tid siden.

Vi ved i talende stund ikke, om Danmark kommer til at bidrage til den af England ledede stabi-

liseringsstyrke, men vi er fra regeringens side vilige til at yde bidrag. Så vi vil følge to spor:

Spor 1, den styrke, vi nu sender ud, skal primært bekæmpe terrorismen, rydde op i de lommer, som stadig er derude, og som forhindrer, at vi kan sende nødhjælp ud. Og så kommer spor 2, stabiliseringsstyrken, som vi er klar til at sende ud, hvis det bliver en realitet.

Jeg takker de partier, som har taget et ansvar her. Det er et tungt ansvar, og jeg takker, fordi man har gjort det. Det har jeg respekt for. Alt andet har jeg ikke respekt for.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det ville tjene ministeren til ære, hvis han kom herop og simpelt hen erkendte, sådan som det jo er, at han har fremlagt en forkert fortolkning af NATO's artikel 5, således som det også krystalklart fremgik af den udtalelse, som Venstres ordfører kom med, og som fjernede enhver tvivl på det punkt.

Der skal intet gå af ministeren, hvis ministeren kommer herop og siger: Jeg tog fejl. Det kan vi alle sammen komme til, og jeg kan love ministeren, at hvis han gør det, vil jeg overhovedet ikke fremover klandre ham for, at han tog fejl, men tværtimod anerkende, at han erkendte det.

Så skal jeg sige til ministeren – det vil sikkert bedrøve ministeren – at Enhedslisten fortsat vil kæmpe for, at også forsvarets personel kan få foretræde for Folketinget, inden vigtige beslutninger, der vedrører forsvarets personel, træffes. Det tror jeg er en melding, ministeren vil være ked af, det er jeg godt klar over, men det vil være Enhedslistens holdning, og det er i overensstemmelse med det demokratiske syn, vi har, på, hvordan sager bør behandles her i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Ministeren nævnte, at han ikke havde respekt for partier, der ikke deler hans opfattelse. Fair nok, det er så et bestemt demokratisk synspunkt, som jeg ikke deler, og som bestyrker min tro på, at ministeren på et tidspunkt kan have behov for en demokratisk grundskoling.

Er det virkelig sådan, at de lande, der ikke går ind i den her aktion, dermed ikke udviser solidaritet?

Jeg tør vædde på, at når mødet i London er overstået her i weekenden, vil der være et antal europæiske lande, der stiller sig bag USA, men

der vil også være et antal, der ikke gør det, men stiller sig bag FN. Vil de så blive udsat for ministerens skarpe kritik for ikke at have været solidariske i den her situation?

Jeg synes ikke, det er en hverken gennemtænkt eller rimelig form for argumentation.

Hvad ministeren har respekt for eller ej, er ikke det afgørende. Det afgørende er, at ministeren tager fejl i sin argumentation. Det vil vi forfølge i forhold til statsretten. Ministeren har uret, når han hævder, at Danmark forpligter sig via artikel 5. Det er ikke rigtigt. Det står i traktaten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 101 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KRF) mod 11 (SF, EL, Thomas Adelskov (S) og Lissa Mathiasen (S)).

Formanden:

Udenrigsministeren vil få meddelelse om denne beslutning.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Eneste behandling af beslutningsforslag nr. B 24:

Indstilling fra Retsudvalget om valg af Folketingets ombudsmand.

Af Retsudvalget.

(Fremsat 11/12 2001 i betænkning fra Retsudvalget).

Formanden:

Et flertal i Retsudvalget har indstillet, at Hans Gammeltoft-Hansen genvælges til Folketingets ombudsmand. Der er ikke bragt andre i forslag.

Afstemning

Udvalgsflertallets indstilling om at genvælge Hans Gammeltoft-Hansen til Folketingets ombudsmand vedtoges med 96 stemmer (V, S, KF, SF, RV, EL og KRF; 16 (DF) stemte hverken for eller imod.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om Folketingets ombudsmands beretning for året 2000.

Af Retsudvalget.

(Fremsat 11/12 2001 i betænkning fra Retsudvalget).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget overgik derefter til anden (sidste behandling).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde. Folketingets næste møde var som bekendt planlagt til afholdelse tirsdag den 8. januar 2002 kl. 13. Jeg henviser i den forbindelse til den omdelte ugeplan.

Jeg har imidlertid fået oplyst fra regeringen, at den ønsker Folketinget indkaldt til møde torsdag den 20. december 2001 kl. 10*) med foreløbig følgende dagsorden:

Meddelelser fra formanden.

Nærmere meddelelse om dette møde vil i øvrigt tilgå grupperne og medlemmerne, så snart det er muligt. Så det bliver ikke i dag, at jeg ønsker medlemmerne en god jul.

Mødet hævet kl. 12.11

*) Det bebudede møde den 20. december 2001 blev efterfølgende aflyst, fordi Statsministeriet havde meddelt Folketingets formand, at regeringen ikke agtede at fremsætte forslag for Folketinget denne dag. Formanden meddelte samtidig, at det næste møde påregnedes afholdt tirsdag den 8. januar 2002 kl. 13.00.